

Resultaträkning, mk

	1.1.—31.12.1989	1.1.—31.12.1988		
<i>Ränteintäkter</i>				
Inhemsk (1)				
Dagslån	57 595 448,58	14 935 828,84		
Bankcertifikat och statens skuldförbindelselån	1 905 018 286,23	228 605 204,89		
Tidsbundna krediter	27 515 137,03	—		
Skördeskadekrediter	57 897 144,96	75 483 288,39		
Exportfinansiering	7 567 025,26	50 215 289,04		
KTR-krediter	178 716 605,21	194 670 663,92		
Masskuldebrev	197 974 379,83	201 648 071,58		
Övriga fordringar	38 428 119,25	38 676 098,37	804 234 445,03	
Utländska (2)				
Internationella valutafonden	123 984 699,36	107 086 383,35		
Värdepapper	1 474 136 187,47	1 279 394 078,65		
Övriga valutafordringar ..	692 054 712,82	684 282 960,66	2 070 763 422,66	
Summa ränteintäkter	4 760 887 746,00	2 874 997 867,69		
<i>Räntekostnader</i>				
Inhemsk (3)				
Dagsdepositioner	— 16 141 966,88	— 43 740 800,89		
Bankcertifikat	— 44 489 192,71	— 456 658 138,50		
Kassareservdepositioner ..	—1 626 223 706,19	—1 129 196 421,05		
Terminskontrakt	— 3 009 226,24	— 13 560 568,84		
Kassamedelsdepositioner ..	— 46 558 904,11	—		
Konjunkturdepositioner ..	— 64 715 934,06	— 16 253 773,34		
Konjunkturfondsdepositioner	— 11 476 838,91	64 141 073,36		
Investeringsdepositioner ..	— 439 765 714,94	— 213 842 377,78		
Kapitalimportdepositioner	— 58 162 261,44	— 21 653 374,17		
Övriga skulder	— 55 205 430,34	— 44 681 655,27	—2 003 728 183,20	
Utländska				
Internationella valutafonden	— 64 138 869,86	— 56 703 078,12		
Övriga skulder	— 9 378 540,88	— 3 897 202,33	— 60 600 280,45	
Summa räntekostnader ..	—2 439 266 586,56	—2 064 328 463,65		
<i>Räntebidrag (4)</i>	2 321 621 159,44	810 669 404,04		
<i>Övriga intäkter (5)</i>				
Expeditionsavgifter och provisioner	3 799 575,24	4 064 926,46		
Övriga	144 548 189,83	59 120 389,03	63 185 315,49	
<i>Övriga kostnader (6)</i>				
Löner	— 134 273 855,83	— 122 007 877,93		
Socialkostnader	— 54 172 981,86	— 49 076 949,71		
Sedeltillverkning	— 39 536 017,75	— 37 752 448,10		
Avskrivningar	— 87 459 315,05	— 108 179 973,40		
Övriga	— 63 550 437,96	— 57 218 731,99	— 374 235 981,13	
<i>Resultat före kursdifferenser och reserveringar</i>	2 090 976 316,06	499 618 738,40		
<i>Kursdifferenser för utländska värdepapper (7)</i>	— 277 956 226,00	— 196 358 079,48		
<i>Valutakursdifferenser (8)</i>	—1 200 154 250,21	694 550 229,43		
<i>Ökning av reservering för pensionsansvar (9)</i>	— 150 000 000,00	— 300 000 000,00		
<i>Ökning av reservering i enlighet med § 30 i bankens reglemente (9)</i>	— 134 920 522,03	— 350 000 000,00		
<i>Räkenskapsårets vinst (10)</i>	+ 327 945 317,82	+ 347 810 888,35		

Bokslutsbilagor

	31.12.1989	31.12.1988		
<i>Sedelutgivning, mk</i>				
Sedelutgivningsrätt	23 010 387 816,16	30 248 678 036,53		
Utnyttjad rätt	13 392 218 071,18	10 974 052 629,08		
Sedelutgivningsreserv	9 618 169 744,98	19 274 625 407,45		
<i>Inhemsk mark/valutaterminskontrakt, mk</i> (medelkurs 31.12)				
Terminsköpskontrakt	—	1 073 619 833,83		
Terminsförsäljningskontrakt	202 950 000,00	333 520 000,00		
<i>Utländska valuta/valutaterminskontrakt, mk</i> (medelkurs för köpta valutor 31.12)	—	236 086 898,77		
<i>Aktier och andelar, mk</i> (nominellt värde)				
Bostadsaktier	401 000,00	6 379 000,00		
Fastighetsaktier	2 309 920,00	2 309 920,00		
Övriga aktier och andelar	54 647 332,97	46 686 943,65		
Summa	57 358 252,97	55 375 863,65		
<i>Garantier, mk</i>	15 506 904,02	68 654 180,50		
<i>Ansvar för pensionsförpliktelser, Mmk</i>				
Finlands Banks pensionsansvar	1 233	1 094		
— därav täckt genom reserveringar	450	300		
Sedeltryckeriets pensionsansvar	185	185		
Pensionsansvar sammanlagt	1 418	1 279		
<i>Finlands Banks fastigheter</i>				
Fastighet	Adress	Byggnadsår	Volym ca m ³	
Helsingfors	huvudkontor	Fredsgatan 16	1883/1961	49 500
	”	Fredsgatan 19	1954	33 000
	”	Unionsgatan 33	1848	17 500
	bostadsbyggnad	Snellmansgatan 23	1896/1988	27 500
	”	Elisabetsgatan 14	1928	48 500
	villa	Ramsöuddsvägen 7	1920/1983	4 500
Björneborg	avdelningskontor	Valtakatu 11	1853/1913	11 500
Joensuu	”	Torikatu 34	1984	11 000
Jyväskylä	”	Kauppakatu 21	1950	32 000
Kotka	”	Keskuskatu 19	1910	9 000
Kuopio	”	Kauppakatu 25—27	1912	7 500
Lahtis	”	Torikatu 3	1929	36 500
Rovaniemi	”	Valtakatu 10—12	1988	15 500
S:t Michel	”	Päiviönkatu 15	1965	7 500
Tammerfors	”	Hämeenkatu 13	1942	36 000
Uleåborg	”	Kajaaninkatu 8	1973	17 000
Vasa	”	Kyrkoesplanaden 22	1952	55 500
Åbo	”	Slottsgatan 20	1914	10 500
Vanda	sedeltryckeriet	Mosskogsvägen 1	1979	311 500
Enare	fjällstuga	Saariselkä	1968/1976	2 000

Kommentarer till bokslutet

Allmänna principer för bokslutet och bokföringen

I Finlands Banks balansräkning tillämpas sektorindelning, vilket ger en bild av de finansiella relationerna mellan centralbanken och olika utländska och inhemska sektorer. För värderingsprinciperna i balansräkningen redogörs i kommentarerna till balansposterna. Anläggningstillgångar och utgifter med lång verkningstid bokförs i enlighet med Finlands Banks reglemente helt och hållet som utgifter under anskaffningsåret, och de ingår därför inte i balansräkningen. En utredning över anläggningstillgångarna ingår i bilagan till bokslutet.

Fordringarna och skulderna i utländsk valuta har omräknats till finska mark enligt medelkurserna på bokslutsdagen. Med medelkurs avses medelvärdet av Finlands Banks köp- och säljkurs. Värdeförändringarna i fordringar och skulder på grund av förändringar i valutakurserna har bokförts resultatpåverkande; de ingår i resultaträkningen i valutakursdifferenser.

Finlands Banks sedeltryckeri och Sitra upptas inte i bankens bokslut. De avger separata verksamhetsberättelser.

Kommentarer till balansräkningen

1. Guld och utländska poster

Guldet har, liksom under tidigare år, i balansräkningen upptagits till ett värde av 35 mk/g. Guldinnehavet uppgick vid årets slut till 62 271 kg och dess marknadsvärde till 3 259 Mmk.

Särskilda dragningsrätter i Internationella valutafonden bland valutafordringarna motsvaras av posten tilldelade särskilda dragningsrätter (SDR) på passivsidan. På båda posterna betalas ränta lika med räntan på SDR.

Reservtranchen i SDR och markandelen i Internationella valutafonden utgör tillsammans Finlands medlemsandel i valutafonden. Markandelens motpost ingår i posten Internationella valutafondens markkonton bland utländska skulder. Markandelen och markkontona är enligt praxis i Internationella valutafonden bundna vid kursen för SDR.

De konvertibla valutorna består till övervägande del av utländska statspapper eller statsgaranterade värdepapper och utländska bankdepositioner. I posten ingår också utländ-

ska avistakonton samt bankens innehav av utländska betalningsmedel.

Värdepapperen, som ingår i den konvertibla valutareserven, har enligt § 6 i reglementet för Finlands Bank värderats till sitt nominella värde eller till gängse värde, om detta är lägre.

De bundna valutorna omfattar saldot på clearingkontot med Bulgarien. År 1988 ingick i posten också saldot på clearingkontot med Sovjetunionen.

Den tidsbundna krediten utgörs av ett specialkonto med Sovjetunionens bank för utrikesekonomi. Saldot uppgick vid årets början till 1 916 Mmk (285 milj. rubel). I oktober och december amorterades krediten med sammanlagt 100 milj. rubel och saldot var vid årets slut 1 198 Mmk.

De konvertibla valutaskulderna omfattar internationella organisationers och utländska bankers fordringar i konvertibla mark på Finlands Bank.

De bundna valutaskulderna omfattar saldot på clearingkontot med Sovjetunionen, 563 Mmk, och på clearingkontot med Tyska demokratiska republiken, 93 Mmk. År 1988 bestod posten endast av det senare kontot.

2. Fordringar på finansinstitut

Dagslånen omfattar debetsaldona på checkräkningar för de banker som är berättigade till centralbanksfinansiering. Dagslåneräntan var vid räkenskapsperiodens slut 15 procent.

Bankcertifikaten är värdepapper som emitteras av bankerna till marknadspris. Bankcertifikaten har värderats till sitt anskaffningspris. I posten ingår också 529 Mmk i upplupen ränta på bankcertifikaten.

Kontantmedelskrediterna, med vilka penninginstitutens innehav av sedel- och myntkassor finansieras, är räntefria.

Penninginstitutens masskuldebrevslån kan i huvudsak betecknas som investeringstillgångar. De har värderats till sitt nominella värde.

3. Fordringar på den offentliga sektorn

Masskuldebrevslånen omfattar värdepapper emitterade av staten och kommunerna; de har värderats till sitt nominella värde.

Statens metallmyntsansvar utgör nettobeloppet av de mynt som myntverket levererat till Finlands Bank.

4. Fordringar på företag

Exportfinansieringen omfattar företagens exportväxlar, som de banker som förmedlat finansieringen bär ansvaret för. Räntan är lika med grundräntan.

Inhemska leveranskrediter (KTR-krediter) har beviljats både i form av enskilda skuldebrevslån och i form av masskuldebrevslån, vilka i balansräkningen redovisats separat. Masskuldebrevslånen har värderats till sitt nominella värde. KTR-krediterna har bankgaranti. Räntan varierar mellan grundräntan och grundräntan plus 2.5 procentenheter.

Övriga masskuldebrevslån omfattar sådana värdepapper som närmast kan hänföras till investeringstillgångarna och de har upptagits till sitt nominella värde.

5. Övriga fordringar

Resultatregleringarna innehåller i huvudsak räntefordringar. I övriga fordringar ingår 100 Mmk i bostadslån till bankens personal. Räntan på bostadslånen är lika med grundräntan.

6. Utelöpande sedlar och mynt

De utelöpande sedlarna och mynten omfattar allmänhetens och penninginstitutens innehav av sedlar och mynt.

7. Bankcertifikat

De bankcertifikat som Finlands Bank emitterat har upptagits till sitt nominella värde. Skillnaden mellan det nominella värdet och emissionspriset har bokförts bland resultatregleringarna och periodiseras bland ränteutgifterna under löptiden.

Från och med oktober fanns det inte några bankcertifikat emitterade av Finlands Bank på marknaden.

8. Skulder till finansinstitut

Dagsdepositionerna omfattar creditsaldona på checkräkningar för de banker som är berättigade till centralbanksfinansiering. Dagsdepositionsräntan var 4 procent.

Kassareservdepositionerna uppgick vid slutet av december 1989 till i genomsnitt 9.1 procent av kassareservbasen. På de depositioner som gjorts på grundvalen av det egentliga kassareservavtalet med bankerna, 8 procent av kassareservbasen, betalar Finlands Bank en ränta

som ligger 0.25 procentenheter under grundräntan. På resten av depositionerna, 3 159 Mmk, betalas inte ränta. De räntefria depositionerna grundar sig på det tilläggsavtal till kassareservavtalet som Finlands Bank ingått med bankerna.

9. Skulder till den offentliga sektorn

Kassamedelsdepositionerna består av de kassaplaceringar som staten gjort sedan 5.10.1989. Räntan på depositionerna är 10 procent.

Konjunkturdepositionerna är depositioner som länsstatverken uppburit av affärsidkare. Räntan på depositionerna ligger 2.5 procentenheter under grundräntan.

Exportdepositionerna utgörs av depositioner som tullstyrelsen uppburit av cellulosexportörerna. Räntan på depositionerna ligger 0.75 procentenheter under grundräntan.

10. Skulder till företag

Investerings- och fartygsanskaffningsdepositionerna är lagstadgade depositioner av företag som gjort investerings- eller fartygsanskaffningsreserveringar. På depositionerna betalas ränta. Räntan bestäms enligt depositions- och användningstidpunkten och varierar mellan 3 procent och grundräntan minus 2.5 procentenheter.

Kapitalimportdepositionerna består av de kassareservdepositioner som företagen gjort på basis av sin kortfristiga utländska kapitalimport. På depositionerna betalas samma ränta som på kassareservdepositionerna.

11. Övriga skulder

Resultatregleringarna omfattar i huvudsak ränteskulder.

I posten övriga skulder ingår utelöpande sedlar i den gamla myntenheten till ett värde av 9 Mmk.

12. Värderingskonto och reserveringar

Posten har följande innehåll:

	31.12.1989 Mmk
Värderingskonto och egentliga reserveringar	2 325
Reservering för täckning av pensionsansvar	450
Värderingsdifferenser	—79
Summa	2 696

Värderegleringskontot och de egentliga reserveringarna består av reserveringar avsedda att säkra det egna kapitalets realvärde och att täcka risker förknippade med valutafordringar, valutaskulder och valutaterminskontrakt. I bokslutet för 1989 ökades dessa reserveringar med 135 Mmk.

I bokslutet för 1989 uppgick ökningen av pensionsreserveringen till 150 Mmk. Reserveeringen för pensionsansvar steg därmed till 450 Mmk. Beloppet av Finlands Banks pensionsförpliktelser uppgår till 1 428 Mmk, varav 31.5 procent täckts genom reserveringar.

De utländska värdepapper i den konvertibla valutareserven vilkas anskaffningspris eller marknadspris, om detta är lägre, överstiger det nominella värdet har i balansräkningen värderats till sitt nominella värde enligt tidigare praxis. Skillnaden mellan det nominella värdet och det värde som använts i resultaträkningen, det s.k. lägsta värdet, har bokförts på värde- regleringskontot som ett avdrag.

13. Eget kapital

Förändringarna i eget kapital framgår av följande uppställning:

	31.12.1989	31.12.1988	Förändring
		Mmk	
Grundfond.....	5 000	5 000	—
Reservfond.....	436	88	+ 348
Räkenskapsårets vinst.....	328	348	— 20
Summa.....	5 764	5 436	+ 328

Kommentarer till resultaträkningen

Räkenskapsårets vinst efter reserveringar uppgick till 328 Mmk. Vinsten överförs till reservfonden. Reservfonden har därmed återställts till nivån före de förlustbringande åren.

De inhemska ränteintäkterna växte avsevärt främst på grund av uppgången i ränteintäkterna från bankcertifikat. Räntebidraget var nästan tre gånger så stort som 1988.

Räkenskapsperiodens resultat reducerades av kursförlusterna för utländska värdepapper och valutakursförluster.

1. Inhemska ränteintäkter

De inhemska ränteintäkterna ökade med 1 667 Mmk jämfört med året innan. Ökningen här-

rörde i huvudsak från tillväxten i ränteintäkterna för bankcertifikat, som uppgick till 1 677 Mmk. Ränteavkastningen på bankcertifikat uppgick i genomsnitt till ca 13 procent. Också dagslånen och de tidsbundna krediterna gav större ränteintäkter än föregående år.

2. Utländska ränteintäkter

De utländska ränteintäkterna var 219 Mmk större än ett år tidigare, vilket berodde på att de internationella räntorna, fränsett dollarräntan, steg under året.

3. Inhemska räntekostnader

De inhemska räntekostnaderna växte med 362 Mmk. Räntorna på kassareservdepositionerna ökade med 497 Mmk. En ny post bland räntekostnaderna är räntan på statens kassamedelsdepositioner.

4. Räntebidrag

Räntebidraget växte med 1 511 Mmk till 2 322 Mmk.

5. Övriga intäkter

De övriga intäkterna uppgick till 148 Mmk. I posten ingår intäkter från försäljning av bostadsaktier, hyresintäkter samt dividendintäkter från Internationella regleringsbanken.

6. Övriga kostnader

Lönernas andel av de övriga kostnaderna utgjorde 134 Mmk. Socialkostnaderna omfattar 43 Mmk i utbetalda pensioner. För sedeltillverkning betalades till sedeltryckeriet 40 Mmk.

Anläggningstillgångar och utgifter med lång verkningstid bokförs som utgifter och avskrivs under anskaffningsåret enligt Finlands Banks reglemente. Avskrivningarna omfattar 31 Mmk i avskrivningar på byggnader och 43 Mmk i avskrivningar på maskiner och inventarier samt anskaffningspriset, 10 Mmk, för aktier i Helsingfors Penningmarknadscentral Ab.

7. Kursdifferenser för utländska värdepapper

Kursdifferenserna för utländska värdepapper omfattar kursvinster och -förluster som realise-

rats vid försäljning av värdepapper och skillnaden mellan värdepappersportföljens anskaffningspris och marknadspris, om detta är lägre. Om den utländska värdepappersportföljen hade värderats till marknadspriserna den 31 december 1989, skulle kursförlusterna för värdepapperen ha uppgått till 262 Mmk.

8. Valutakursdifferenser

Valutakursdifferenserna omfattar nettoförändringen i fordringarnas och skuldernas värde på grund av valutakursförändringar samt intäkterna av valutahandeln. Valutakursdifferenserna påverkades framför allt av den viktigaste reservvalutans, US-dollarrens kurs, och av värdet av valutaindexet, som uttrycker markens externa värde. Gränserna för valutaindexets variationsintervall sänktes i mars, vilket resulterade i att marken förstärktes. I december 1989 var valutaindexets värde omkring 3 procentenheter lägre än vid motsvarande tidpunkt 1988. Dollarkursen var också lägre än vid

slutet av föregående år. Banken bokförde därför en kursförlust på 1 200 Mmk.

9. Förändring av reserveringar

För att partiellt täcka bankens pensionsansvar gjordes en reservering på 150 Mmk.

Enligt § 30 i reglementet kan i bankens resultaträkning göras reserveringar, om det är nödvändigt för att säkra realvärdet av det egna kapitalet eller för att utjämna sådana variationer i resultatet som orsakas av förändringar i valutakurserna. För att säkra realvärdet av det egna kapitalet ökades reserveringarna med 135 Mmk.

10. Räkenskapsårets vinst

Räkenskapsårets vinst efter reserveringar uppgick till 328 Mmk. Vinsten används till att täcka underskottet i reservfonden, som orsakats av tidigare års förluster.

ÄRENDEN HANDLAGDA AV BANKFULLMÄKTIGE

Revisionen

De revisorer som utsetts vid 1988 års riksdag, diplomingenjör Pentti Mäki-Hakola, magistern i ekonomiska vetenskaper Markus Aaltonen, merkant Pentti Kettunen, stadsrevisor Kalevi Mattila och ekonomie kandidat Esko Seppänen verkställde den 14—17 februari granskning av Finlands Banks bokföring, bokslut och förvaltning för 1988.

I enlighet med revisorernas utlåtande beviljade bankfullmäktige vid sitt möte den 8 mars direktionen ansvarsfrihet för förvaltningen av bankens angelägenheter under 1988.

Granskningen av lånerörelsen och valutahandeln

Bankfullmäktige har under verksamhetsåret i enlighet med § 5 i sin instruktion granskat bankens lånerörelse och valutahandel samt övriga placeringar vid följande tidpunkter: den 8 februari, den 21 april, den 26 maj, den 23 augusti, den 20 oktober och den 13 december.

Inventeringen och inspektionen av avdelningskontoren

Bankfullmäktige har i enlighet med § 6 i sin instruktion inventerat huvudkontorets kassor, kassavalv, lånehandlingar, säkerheter, panter och depositioner. Inventeringen gav inte anledning till anmärkning.

Bankfullmäktige har övervakat att avdelningskontorens handkassor och kassavalv en gång i månaden och växlar, skuldsedlar och panter minst tre gånger under året har inventerats av avdelningskontorens kontrollanter.

Vid samtliga avdelningskontor har verkställts inspektion enligt § 2 i bankens instruktion.

Fonden för Finlands självständighets jubileumsår 1967 (Sitra)

Bankfullmäktige har godkänt 1988 års räkenskaper för Sitra och tillställt riksdagens bankutskott kopior av verksamhetsberättelsen och bokslutet.

Vid sitt möte den 21 april avgav bankfullmäktige till finansministeriet sitt utlåtande om förslaget till lag om Finlands självständighets jubileumsfond. Bankfullmäktige avgav samtidigt sitt utlåtande om förslaget till lag om ändring av 2 § lagen angående stämpelskatt.

Verksamhetsberättelse om E. J. Längmans fonder

Vid sitt möte den 8 februari antecknade bankfullmäktige till kännedom att Finska Kulturfonden lämnat redogörelse för E. J. Längmans fonders verksamhet under perioden 1.10.1987—30.9.1988.

Gränserna för Finlands Banks räntor

Bankfullmäktige justerade tre gånger under året gränserna för räntorna på bankernas centralbankskrediter och -depositioner och för de räntor som Finlands Bank tillämpar på penning- och kapitalmarknaden.

Höjning av grundräntan

Bankfullmäktige godkände vid sitt möte den 20 oktober direktionens förslag om en höjning av grundräntan. Direktionens framställning i saken av den 19 oktober:

”Grundräntan sänktes i anslutning till stabiliseringsuppbyggnaden vid början av året med en halv procentenhet till 7 ½ procent. Sänkningen grundade sig på förväntningar om att stabilise-

ringsuppgörelsen skulle stävja inflationen. I samband med räntebeslutet framhöll Finlands Bank dock att det kan bli nödvändigt att ånyo höja grundräntan kanske redan på våren, om kostnads- och prisstegringen inte avsevärt avtar eller om bytesbalansunderskottet fortsätter att fördjupas.

På våren blev det klart att de mål som uppställts för stabiliseringen inte skulle nås. En betydande del av arbetsmarknaden stannade utanför stabiliseringsuppgörelsen och ingick inflatoriska löneavtal. På våren fanns det emellertid ännu hopp om att inflationen i någon mån skulle avta och att stabiliseringen skulle fortsätta. Det var också uppenbart att åtstramande finanspolitiska åtgärder för att stöda en räntehöjning inte kunde vidtas och att räntan som en enskild åtgärd inte skulle kunna höjas tillräckligt.

Under sommarens lopp har obalanserna i ekonomin ytterligare förvärrats. Överhettningen i ekonomin har fortsatt, vilket lett till att inflationen inte nämnvärt minskat trots att uppgången i utrikeshandelspriserna i det närmaste avstannat. Förtjänstnivån och konsumentpriserna har stigit betydligt mera än vad man räknade med då stabiliseringsavtalet slöts.

Bytesbalansunderskottet kommer att bli större än beräknat. Såväl de privata investeringarna som hushållens konsumtion har vuxit snabbare än väntat. Det är således uppenbart att den inhemska efterfrågan drastiskt måste dämpas för att obalanserna skall kunna elimineras.

Regeringens budgetproposition för nästa år syftar till att dämpa tillväxten i den inhemska efterfrågan. Enligt beräkningarna kommer statens inkomstöverskott nästa år att uppgå till omkring 13 miljarder mark. Budgetpolitiken begränsar dock främst företagets efterfrågan. Dessutom träder regeringens åtgärder till största delen i kraft först under nästa år, trots att det ekonomiska läget skulle kräva snabba lösningar.

En höjning av grundräntan inverkar direkt på hushållens situation, eftersom största delen av hushållens kredit- och depositionsräntor fortfarande är bundna vid grundräntan.

Grundräntan är i relation till inflationen och marknadsräntorna nu lägre än på många år. Den högsta räntan på skattefria depositioner ligger betydligt under inflationstakten. Räntorna på gamla, grundräntebundna krediter som beviljats under ränteregleringen är i förhållande till såväl räntorna på nya krediter som inflationen mycket låga.

En höjning av grundräntan höjer realräntan på grundräntebundna depositioner och stimulerar således allmänhetens sparintresse. Därtill ändras inkomstfördelningen mellan hushållen till deponenthushållens fördel, vilket är ägnat att bromsa konsumtionsefterfrågan. Totalt sett begränsar en räntehöjning tillväxten i den inhemska efterfrågan och stärker därmed bytesbalansen samtidigt som inflationstrycket minskar.

En höjning av grundräntan har också ett betydande signalvärde. Den skulle sannolikt förstärka den nedgång i bostadspriserna som redan kunnat skönjas, vilket dels underlättar situationen för dem som köper sin första bostad, dels dämpar inflationen överhuvudtaget.

En grundräntehöjning är betungande i synnerhet för unga personer som under de två senaste åren köpt sin första bostad och som varit tvungna att finansiera en dyr bostad med högräntelån. Finlands Bank förutsätter därför i sitt cirkulär till bankerna att de månatliga kostnaderna för skötseln av grundräntebundna bostadslån som beviljats efter juni 1987 för köp av en bostad för eget bruk bibehålls oförändrade genom att lånens amorteringstid förlängs.

Räntorna på grundräntebundna lågräntelån som beviljats före 1987 kan höjas med mera än 1 procentenhet, om det enligt låneavtalets räntevillkor är möjligt. Finlands Bank rekommenderar dock att höjningen är högst 1 ½ procentenhet.

På grundvalen av ovanstående föreslår direktionen att bankfullmäktige med stöd av punkt 1 i mom. 1 av § 17 i reglementet för Finlands Bank skall besluta att

Finlands Banks grundränta höjs från 7 ½ till 8 ½ procent räknat från den 1 november."

Ändring av gränserna för valutaindexets variationsintervall

Bankfullmäktige beslöt vid sitt möte den 17 mars på direktionens förslag att hos statsrådet göra en framställning om att gränserna för valutaindexets variationsintervall skulle ändras. Direktionens framställning i saken av den 17 mars:

"Att upprätthålla en räntenivå som i tillräcklig mån dämpar den inhemska efterfrågan har inom ramen för valutaindexets nuvarande variationsintervall inte visat sig vara möjligt utan att det uppstår ett valutainflöde, som

försvagar effekten av den höga räntenivån. Regeringen kommer inte att ha förutsättningar att bedriva en finanspolitik som skulle resultera i ett så stort budgetöverskott att tillväxten i den inhemska efterfrågan därigenom kunde skäras ned tillräckligt. I en situation med högt kapacitetsutnyttjande och arbetskraftsbrist blir inkomsthöjningarna och löneglidningarna alltför stora. Dessutom leder den allt snabbare internationella inflationen via såväl export- som importpriserna till att inflationstrycket ökar.

Den enda till buds stående snabba och effektiva möjligheten att kyla ned ekonomin är att höja markens externa värde.

Av denna anledning har direktionen beslutat föreslå att gränserna för det nuvarande variationsintervallet ändras så, att intervallets bredd bibehålls vid 6 procent och mittpunkten sänks med 4 procent.

Finlands Banks direktion föreslår i enlighet härmed att riksdagens bankfullmäktige med stöd av § 2 i myntlagen (276/62) och punkt 11 i mom. 1 av § 17 i reglementet för Finlands Bank (365/25)

skall göra en framställning hos statsrådet om att ge § 4 i statsrådets beslut av den 28 oktober 1977 (761/77) om markens externa värde, sådan den lyder i beslutet av den 30 november 1988 (1006/88), följande ändrade lydelse: "Den övre gränsen för valutaindexlets variationsområde är 102.5 och den nedre 96.5."

Bankfullmäktige ombeds också göra framställan om att statsrådets beslut skall träda i kraft omedelbart."

Statsrådet godkände bankfullmäktiges framställning genom sitt beslut av den 17 mars (272/89), som trädde i kraft omedelbart.

Betalning av ränta på statens pensionsfonds medel

Vid sitt möte den 15 september beslöt bankfullmäktige att ränta skulle betalas på de medel som deponeras i Finlands Bank av statens pensionsfond, som skulle grundas i samband med budgeten för 1990. Direktionens framställning i saken av den 13 september:

"I anslutning till budgeten för 1990 bereds vid finansministeriet ett förslag till grundande av statens pensionsfond för att trygga betalningen av statens framtida pensioner och för att utjämna pensionsutgifterna. Fonden

grundas genom en lag. Pensionsfonden grundas som en fond som står utanför statsbudgeten. Fonden har varken egen organisation eller verksamhet utan kommer att skötas av statskontoret.

Avsikten är att fondens medel, till den del de inte behövs för betalning av pensioner, skall kunna lånas till staten. Staten skulle på låne-medlen betala den ränta som uppbärs för premielån inom det pensionssystem som åsyftas i lagen om pension för arbetstagare. Räntan är för närvarande 9 ½ procent per år.

Vid beredningen av ärendet har man i motiveringarna till regeringens proposition utgått från att fondens medel skulle deponeras i Finlands Bank på det sätt som finansministeriet och Finlands Bank vid varje tidpunkt separat avtalar.

Direktionen anser att planen att grunda statens pensionsfond i rådande ekonomiska läge är välmotiverad som en åtgärd som stärker det offentliga sparandet. Grundandet av statens pensionsfond är befogat också i det avseendet att pensionsavgifterna genom att de inkluderas i ämbetsverkens och inrättningarnas verksamhetsutgifter fås på en mera realistisk grund än tidigare.

Med hänvisning till ovanstående och då det ankommer på riksdagens bankfullmäktige att bestämma Finlands Banks grundränta och andra räntor som Finlands Bank tillämpar eller gränserna för dem, föreslår direktionen att riksdagens bankfullmäktige med stöd av punkt 1 i moment 1 av § 17 i reglementet för Finlands Bank skall besluta att

Finlands Bank på de medel som statens pensionsfond deponerar i Finlands Bank kan betala en årlig ränta på 9 ½ procent."

Betalning av ränta på statens kassaplaceringar

Vid sitt möte den 21 september beslöt bankfullmäktige att ränta skulle betalas på statens kassaplaceringar tills lagstiftningen om statens pensionsfond skulle träda i kraft. Direktionens framställning i saken av den 21 september:

"I anslutning till budgeten för 1990 bereds vid finansministeriet ett förslag till grundande av statens pensionsfond för att trygga betalningen av statens framtida pensioner och för att utjämna pensionsutgifterna. Fonden grundas genom en lag.

Vid beredningen av ärendet har man utgått från att fondens medel deponeras i Finlands

Bank på det sätt som finansministeriet och Finlands Bank vid varje tidpunkt separat avtalar.

Bankfullmäktige befullmäktigade Finlands Bank den 15 september 1989 att på statens pensionsfonds medel i Finlands Bank betala en årlig ränta på 9 ½ procent.

Finansministeriet har senare konstaterat att en del av statens kassamedel kunde deponeras i Finlands Bank redan under 1989. Finansministeriet utgår från att på de medel som 1989 deponeras i Finlands Bank betalas en ränta som åtminstone motsvarar statens genomsnittliga finansieringskostnad (9.83 % per år). Detta arrangemang skulle gälla från och med början av oktober 1989 högst fram till slutet av januari 1990, då lagen om statens pensionsfond har trätt i kraft och de räntebetalningsfullmakter som bankfullmäktige gav den 15 september 1989 kan börja tillämpas.

Med hänvisning till ovanstående och då det ankommer på riksdagens bankfullmäktige att bestämma Finlands Banks grundränta och andra räntor som Finlands Bank tillämpar eller gränserna för dem, föreslår direktionen att riksdagens bankfullmäktige med stöd av punkt 1 i moment 1 av § 17 i reglementet för Finlands Bank skall besluta att

Finlands Bank på statens kassaplace-ringar i Finlands Bank från och med början av oktober 1989 fram till slutet av januari 1990 kan betala en årlig ränta på 10 procent.”

Betalning av ränta på kommunernas pensionsfonds medel

Vid sitt möte den 20 oktober beslöt bankfullmäktige att ränta skulle betalas på kommunernas pensionsfonds medel. Direktionens framställning i saken av den 10 oktober:

”I anslutning till budgeten för 1990 bereds vid finansministeriet ett förslag till höjning av kommunernas pensionsavgifter från 16 till 17 ½ procent, dvs. med 1 ½ procentenhet.

Vid beredningen av ärendet har man utgått från att den ökning som uppstår i kommunernas pensionsfond på grund av höjningen, dvs. 500—600 miljoner mark, skulle deponeras i Finlands Bank på samma sätt som statens kassaöverskott och statens pensionsfonds medel. Kommunernas centralorganisationer förutsätter att på medlen betalas en årlig ränta på 10 procent. Medlen skulle deponeras i Finlands Bank för högst två år. Depositionen skulle ske så att 300 miljoner mark deponeras den 1

januari 1990 och omkring 300 miljoner mark den 1 mars 1990.

Direktionen anser att planen i rådande ekonomiska läge är välmotiverad som en åtgärd som stärker det offentliga sparandet och som kompletterar statens pensionsfondsbeslut.

Med hänvisning till ovanstående och då det ankommer på riksdagens bankfullmäktige att bestämma Finlands Banks grundränta och andra räntor som Finlands Bank tillämpar eller gränserna för dem, föreslår direktionen att riksdagens bankfullmäktige med stöd av punkt 1 i moment 1 av § 17 i reglementet för Finlands Bank skall besluta att

Finlands Bank på det belopp på 500—600 miljoner mark som av medlen i kommunernas pensionsfond deponeras i Finlands Bank kan betala en årlig ränta på 10 procent.

Finlands Banks avdelningskontor

Bankfullmäktige diskuterade vid sina möten den 21 april och den 10 november utvecklandet av avdelningskontorens verksamhet utgående från direktionens inledningsanföranden.

Ändringar i pensionsstadgan för Finlands Bank

I en skrivelse till bankfullmäktige av den 16 maj framhöll direktionen att i statens pensionssystem genom en ändring av lagen om statens pensioner den 1 juli införts flexibla pensionsåldrar på i det närmaste samma sätt som tidigare inom den privata sektorn. Lagen om statens pensioner hade dessutom den 1 mars ändrats så, att anställningsförhållanden som är kortare än en månad på vissa villkor berättigar till pensionsskydd. Eftersom Finlands Banks pensionssystem i tillämpliga delar följer det statliga pensionssystemet, föreslog direktionen att systemet med flexibla pensionsåldrar, dvs. individuell förtidspension, förtida ålderspension och deltidspension skulle tas i bruk också i Finlands Bank. Direktionen föreslog vidare att pensionsstadgan för Finlands Bank skulle ändras så, att anställningsförhållanden som är kortare än en månad på vissa villkor skulle berättiga till pensionsskydd.

Bankfullmäktige godkände direktionens förslag vid sitt möte den 26 maj.

Vid sitt möte den 15 september ändrade bankfullmäktige pensionsstadgan för Finlands Bank så, att vid införandet av systemet med flexibla pensionsåldrar det sista året i anställ-

ningsförhållandet inte beaktas vid beräkningen av pensionen, om anställningen fortgått under en längre tid än fyra kalenderår. Genom ändringen kan en person som går i pension få ett bindande förhandsbeslut om pensionens storlek.

Aktieteckning

Vid sitt möte den 26 maj gav bankfullmäktige direktionen fullmakt att för ett belopp av högst 11 miljoner mark för Finlands Bank teckna aktier i det bolag som skulle grundas för clearing av handeln med penningmarknadsinstrument.

Utländsk korrespondentbank

Vid sitt möte den 23 augusti beslöt bankfullmäktige att The Bank of New York (New York) skulle antas som utländsk korrespondentbank för Finlands Bank.

Direktionen

Direktionens sammansättning och arbetsfördelning var under året oförändrad. Direktionsmedlemmarna Harri Holkeri och Kalevi Sorsa var hela året tjänstlediga.

Vid slutet av 1989 hade direktionsmedlemmarna följande förtroendeuppdrag inom näringslivet:

Direktionens ordförande *Rolf Kullberg*

Finlands Exportkredit Ab, medlem av förvaltningsrådet

Fonden för Industriellt Utvecklingssamarbete Ab, medlem av förvaltningsrådet
Kymmene Oy, styrelsemedlem

Direktionsmedlem *Pentti Uusivirta*

Finlands Exportkredit Ab, styrelsemedlem
Imatran Voima Oy, medlem av förvaltningsrådet

Nordiska Investeringsbanken, styrelsemedlem

Oy Wärtsilä Ab, styrelsemedlem

Pensions-Varma ömsesidigt försäkringsbolag, styrelsemedlem

Direktionsmedlem *Ele Alenius*

Eka-yhtymä, vice ordförande i förvaltningsrådet

Finlands Exportkredit Ab, suppleant i förvaltningsrådet

Meira Oy, medlem av förvaltningsrådet

Direktionsmedlem *Esko Ollila*

Enso-Gutzeit Oy, vice ordförande i förvaltningsrådet

Rantasipi Oy, medlem av förvaltningsrådet
Ömsesidiga Försäkringsbolaget Kaleva, medlem av förvaltningsrådet

Kontrollanterna vid avdelningskontoren

Som kontrollanter vid bankens avdelningskontor och som deras suppleanter fungerar 1990 enligt bankfullmäktiges beslut följande personer:

kontoret i *Björneborg*: kontrollanter biträdande stadsdirektören, vicehäradshövding Mikko Sävelä och ekonomichefen, diplomekonom Antti Kalervo Lipsanen samt suppleant skattedirektören, vicehäradshövding Jorma Kalevi Saarivuo;

kontoret i *Joensuu*: kontrollanter verkställande direktör Mauri Heimo Kalervo Vänskä och kanslichefen, länsrådet, vicehäradshövding Niilo Antero Koistinen samt suppleanter administrativa direktören, politices kandidat Matti Ensio Juhani Halonen och justitierådmannen, vicehäradshövding Onni Naakka;

kontoret i *Jyväskylä*: kontrollanter distriktschef Esa Mikael Riihimäki och lantbruksrådet, agronom Ingmar Gottfried Finskas samt suppleanter stadsdirektör Jaakko Kalevi Lovén och länsrådet, vicehäradshövding Eero Emil Herman Jauhiainen;

kontoret i *Kotka*: kontrollanter vicehäradshövding Leif Gunnar Thuresson Häggblom och borgmästaren, vicehäradshövding Heikki Pajari samt suppleanter beskattningsrådet, vicehäradshövding Toivo Verner Rikkinen och verkställande direktören, merkonom Antero Anttila;

kontoret i *Kuopio*: kontrollanter polismästaren, vicehäradshövding Erkki Juhani Vahronen och agronom Pauli Uolevi Ilva samt suppleanter hovrättsrådet, vicehäradshövding Juha Antero Voutilainen och stadskamrer Esa Ilmari Hurme;

kontoret i *Lahti*: kontrollanter biträdande stadssekreteraren, juris kandidat Juha Kaarlo Tapio Arvela och polismästaren, juris kandidat Pekka Tapani Ojala samt suppleant varuhusdirektören, diplomekonom Toivo Tapio Tikan-oja;

kontoret i *Rovaniemi*: kontrollanter stadskamreren, diplomekonom Erkki Antero Vähälä och kontorschefen, diplomekonom Seppo Olavi Söderlund samt suppleant distriktsbygg-

nadschefen, diplomingenjör Heikki Mikael Annanpalo;

kontoret i *S:t Michel*: kontrollanter länsrådet Viljo Uolevi Lehtolainen och borgmästaren Jorma Kalevi Pekonen samt suppleant marknadschefen, merkonom Erkki Heikki Nevasaari;

kontoret i *Tammerfors*: kontrollanter kandidaten i förvaltningslära Eero Einar Lindfors och tulldirektören, politics kandidat Veikko Armas Seppänen samt suppleanter politiborgmästaren, vicehäradshövding Pentti Järvelä och industriombudsmannen, ingenjör Pertti Päiviö Sormunen;

kontoret i *Uleåborg*: kontrollanter stadshushållningsinspektören, diplomekonom Ville Kalevi Matturi och polisinspektören, vicehäradshövding Erkki Eino Haikola samt suppleant borgmästaren vid rådstuvurätten, juris licentiat Lauri Jorma Tirinen;

kontoret i *Vasa*: kontrollanter vicehäradshövding Hans-Erich Slotte och stf. professor Kauko Kalervo Mikkonen samt suppleanter biträdande stadsdirektören, diplomingenjör Seppo Sanaksenaho och länsrådet Markku Johannes Luoma.

kontoret i *Åbo*: kontrollanter stadsrådet Heikki Alarik Löyttyniemi och professor Jaako Ilmari Nousiainen samt suppleanter kanslichef Paavo Aarne Sakari Heinonen och verkställande direktör Teuvo Toivo Tapio Lehtinen.

Bankfullmäktige

Som bankfullmäktige fungerade vid årets början följande personer, vilka utsetts av riksdagens elektorer:

Miettinen, Mauri, forstmästare,
Hietala, Pertti, stadsdirektör,
Maijala, Matti, verkställande direktör,

Perho, Heikki, lantbruksråd,
Pystynen, Erkki, professor,
Kalliomäki, Antti, gymnastiklärare,
Ranta, Jussi, ingenjör,
Väyrynen, Paavo, politics doktor
Westerlund, Henrik, jordbrukare

De tre förstnämnda utgjorde de ordinarie bankfullmäktige.

Bankfullmäktig Miettinen var ordförande till den 21 december, då han, sedan han utnämnts till social- och hälsovårdsminister räknat från den 1 januari 1990, på begäran beviljades befrielse från uppdraget som bankfullmäktige. Som vice ordförande fungerade bankfullmäktig Hietala.

Revisorer

Riksdagens elektorer förrättade den 24 februari val av revisorer och revisorssuppleanter för Finlands Bank och utsåg följande personer till revisorer av bankens räkenskaper för 1989:

Aaltonen, Markus, magister i ekonomiska vetenskaper,
Seppänen, Esko, ekonomie kandidat,
Zyskowitz, Ben, juris kandidat
Mattila, Kalevi, stadsrevisor och
Kettunen, Pentti, merkant.

Till revisorssuppleanter utsågs:

Hämäläinen, Tuulikki, diplomekonom,
Björklund, Ilkka-Christian, politics licentiat,
Viinanen, Iiro, diplomingenjör,
Kokko, Heikki, jordbrukare och
Melin, Ingvar S., ekonomie licentiat.

Revisorerna valde den 4 april magistern i ekonomiska vetenskaper Markus Aaltonen till ordförande.

Helsingfors den 21 mars 1990

ERKKI PYSTYNEN

PERTTI HIETALA
HEIKKI PERHO
ANTTI KALLIOMÄKI
PAAVO VÄYRYNEN

MATTI MAIJALA
TUURE JUNNILA
JUSSI RANTA
HENRIK WESTERLUND

Heikki T. Hämäläinen